

Biciklom na posao (Bike toWork)

Tomislav Benjak

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Zagreb se, kao i druge europske metropole, sve više susreće sa problemom gradskog prijevoza. Gradski prijevoz u Zagrebu i dalje se, u velikoj većini odvija, osobnim automobilima. Automobilski promet kao način gradskog prometovanja ne samo da je štetan po zdravlje ljudi, već je i izgubio svoj osnovni smisao, a to je brži dolazak na željeno odredište.

Dobro je poznato da automobil kao način gradskog prijevoza nosi sa sobom niz javno zdravstvenih problema, od kojih su najveći:

1. porast zagađenja zraka i koncentracije NO i NO₂ je direktno povezano sa porastom broja oboljelih od bolesti respiratornog sustava;
2. porast broja prometnih nezgoda- samo u Zagrebu je u 2002. godine bilo oko 24000 prometnih nesreća gdje je smrtno stradala 101 osoba, 840 teže ozljeđenih i 7400 lakše ozljeđenih;
3. automobil postaje jedno od mjesta gdje čovjek sjedi gotovo 18 sati na dan.

Posljedice smanjene tjelesne aktivnosti su svima dobro poznate, a najčešće su:

- ↑ broja kardiovaskularnih bolesti;
- ↑ broja pretilih osoba i svih posljedica vezanih uz pretilost;
- ↑ broja neuroza i ostalih psihičkih oboljenja itd.

Ritam današnjeg života nije moguće promijeniti, ali isto tako ljudima treba ukazati na činjenicu da korištenjem automobila kao načina gradskog prijevoza zasigurno:

- ne štede vrijeme;
- pridonose jutarnjim neurozama na gradskim ulicama;
- troše mjesečno i do 1000 kuna za benzin;
- ugrožavaju svoje i zdravlje ostalih stanovnika grada.

Ovo je krajnje vrijeme da se u rješavanje problema gradskog prijevoza uključe svi, a pogotovo oni, kojima sadašnji način gradskog prometovanja iz bilo kojeg razloga smeta. Potrebno je što više propagirati javni prijevoz tramvajem, autobusom, željeznicom.

I za kraj nešto iz samog naslova. Zagreb ima oko 100 km biciklističkih staza koje povezuju razne njegove dijelove i naselja. Biciklom se može npr.:

- iz Novog Zagreba stići u centar grada za 30 min,
- iz Dubrave stići na Trešnjevku ili Črnomerac za 30-40 min, a da pri tome ne ugrožavate svoju ni sigurnost drugih sudionika u prometu. Navedena vremena su dobivena prosječnom vožnjom od 14km/h.

Mjesta za poboljšanja kvaliteta staza u svakom slučaju ima, ali i ove uvijete cestovnog biciklističkog prometa što zagrepčani imaju, ne koriste u dovoljnoj mjeri.

Ritam življenja ponekad ograničava potrebno vrijeme za dnevnu tjelesne aktivnosti. Pokušajte otići na posao s biciklom i doskočite tom problemu. Vjerujte korištenjem bicikla kao prijevoznog sredstva štedi se vrijeme i novac, gube se neželjeni kilogrami, vraća se osmijeh na lice i podiže radna sposobnost.

Ukoliko ste pokušali otići na posao biciklom molim Vas da nam javite vaše dojmove i probleme vezane uz taj način prijevoza. Učiniti ćemo sve da se ti problemi riješe i da ustrajete na stvaranju ove

pozitivne navike.

REAKCIJE

1.

Ma molim Vas ljudi, pa otkud Vam ovi podaci o 100 km DOBRO uređenih biciklističkih staza? Da li se onaj tko je napisao ovaj članak makar pokušao voziti biciklom po gradu? Zar ne znate da ako se želite voziti biciklom morate skakati s takozvanih biciklističkih staza i pri tom na svakom tom skoku uništavati bicikl, da li znate da su te Vaše biciklističke staze pune parkiranih automobila, da li znate da kad zvoncem upozorite pješaka koji se kreće po biciklističkoj stazi da se makne, taj isti pješak izgovori razne riječi koje ovdje ne želim spominjati i to je još dobro, jer ima i onih koji se ne žele niti skloniti!! Volio bih se provozati s autorom ovog članka po tim DOBRO uređenim stazama u gradu, neka mi se slobodno javimožda je niti ne znam za te staze!!

Srdačan pozdrav, M.Mitrović

2.

Stanujem na Trešnjevci kod Malog kazališta Trešnja na Selskoj a radim u Plivi na Črnomercu. Molila bi da mi pojasnite koja me to uređena biciklistička staza može relativno brzo dovesti na posao, s obzirom da ju ja do sada nisam otkrila. Trenutno se vozim po Selskoj i osim što se nagutam ispušnih plinova, 'borim' se sa pješacima i često moram sići sa bicikla da bi prošla između parkiranih auta, a da ne spominjem da ga moram prenijeti preko željezničke pruge. Druga alternativa mi je po Ljubljanskoj aveniji do Fallerovog šetalista koje je uz kanal toliko usko da se jedva mimoilazim sa pješacima, te zatim Zagorska i Tomislavova koja dobrim dijelom uopće nema nogostup. Baštijanovu i Drvinje izbjegavam jer osim što se trenutno već skoro godinu dana preuređuje, cesta je očajna. Bila bi vam vrlo zahvalna kada bi mi predložili bolju rutu!

Pozdrav, Helena Cerić

3.

Pozdrav, prvo sam mislio jako ironicno i uvredljivo komentirati ovaj članak, zapravo samo dio koji se odnosi na biciklističke staze. Biciklist sam 3 godine, svakodnevno idem na posao na biciklu (i po kisi i po snijegu) i obavljam sva putovanja unutar grada na biciklu. Mjesечно napravim oko 1000 km po dragom nam 'biciklističkom' gradu Zagrebu. Da li ste ikad probali doći s istocnog dijela Novog Zagreba na zapadni? Da, postoji biciklistička staza, koja se prekida na svakom raskrscu i nastavlja se s druge strane!!! Postoje 3 opcije za prelazak preko raskrsca: 1. nositi bicikl niz stepenice, pa ponovo uz stepenice s druge strane; 2. voziti uz aute na cesti (a po desnoj traci voze najcesce autobusi i kamioni na cesti gdje je prosjecna brzina 60-100 km/h; 3. precu cestu na 'divlje', preskacuci rubnike. I to se zove uredjena biciklistička staza?!?! OK, idemo na primjer koje ste vi naveli, "iz Novog Zagreba stići u centar grada za 30 min". Za prijelaz postoje 3 mosta 1. most kod Zaprudja, gdje ne postoji biciklistički pristup preko njega, nego se opet mora dio puta nositi bicikl. Naravno, moguće je samo s jedne strane mosta ici, druga je totalno nedostupna. A cim se predje most, dolazi famozna INA-ina benzinska s vrlo visokim rubnicima (2 su spustena, 2 nisu), poslije toga raskrsce kod svetica/folnegovicevog sa nespustenim rubnicima, nakon toga jos jedno 'nespusteno' raskrsce, .. itd. Rijesen je prijelaz preko Vukovarske (Vukovarska ulica je tragedija za bicikliste jer je poluuredjena s gomilom parkiranih automobila na stazama, biciklističkim i pjesackim; tamo zbilja ima svega). Idemo dalje, slijedi autobusni kolodvor (pazite se pjesaka jer staza nije obiljezana, a i taksisti se tamo 'odlicno' parkiraju), a poslije slijedi Branimirova gdje je namjerno onemogućeno biciklistima da se voze po juznoj strani staze (ako se to može nazvati staza). Ali kad jednom dodjete do glavnog kolodvora, očekuje vas lijepo rijesen (al bez ucrtanih staza) put do Trga. 2. srednji most, do kojeg treba doći na vec opisani nacin kroz pothodnik. Preko mosta je staza dobro ucrtana (al prepuna rupa i motorista). Pazite se tamo za vrijeme kise, jer autobusi bacaju vodu na stazu (odnosno na bicikliste i pjesake koji prelaze). Prosjecno me pospricaju ('zaliju' bi bila bolja rijec) 2 autobusa, makar sam jako dobro svjestan opasnih mjesta. Ali put dalje je dosta dobro organiziran (manji propust: pazite na ljude koji izlaze iz autobusa direktno na biciklističku stazu, jer je postavljena uz samu cestu) 3. Savski most (pjesacki), taj put najmanje poznam. Buduci da tamo nema pristupa automobilima, put preko mosta je dobar, no izlazi se direktno na autobusno stajaliste, gdje se treba nekako snaci da bi se doslo na Savsku. Voznju biciklom po Savskoj uopce ne preporucam. Postoje dvije metode, prvo: voziti jako brzo po cesti nadmudrujuci se s vozacima; drugo: voziti jako sporo izmedju pjesaka i parkiranih automobila po 'stazi'. Ukratko, nije za opustenu voznju, samo za nabrijane ili jako smirene bicikliste. Da spomenem samo da se na prva dva navedena mosta ne cisti snijeg s staze, samo s ceste. To bi bio dolazak iz Novog Zagreba do centra. Idemo dalje na drugi primjer: "iz Dubrave stići na Trešnjevku ili Črnomerac za 30-40 min". Kroz Dubravu ici na biciklu? Zavisi koji dio, po aveniji Dubrava put je zanimljiv, dio je odlican, dio puta je tragedija. Nemogu sad iz glave točno reci koji

dijelovi su koji, probajte pa cete vidjeti, al je definitivno prohodnije nego po Savskoj (slicnije je Vukovarskoj). Cim blize okretistu, staza postaje (nestaje) sve gora. Ali staza pokraj vojne bolnice (kako se zove ta ulica) je dobra. Kad se jedamput dodje iz Dubrave do Maksimira, put se komplicira. Po Maksimirskoj vrijede ista pravila kao i po Savskoj, ili po cesti brzo (brze od tramvaja) ili po stazi sporo (malo brze od pjesaka ali s velikom mogucnoscu sudara s istima). Taj dio jos uvijek nisam uspio rijesiti, naci normalan put. Cak je bolje ici po pokrajnjim ulicama nego po Maksimirskoj. A kad se konacno dosegne Jurisiceva, dalje je jednostavno, treba samo paziti na tramvaje i taksiste (tamo su me par puta taksisti namjerno htjeli pregaziti jer im se nisam maknuo!!! a kolko ja znam, jednaka prava imamo na tramvajskoj pruzi, zar ne?). Ilica je pravi uzas, taj dio nemoram nikome objasnjavati. A ici po zelenom valu, gdje se auti parkiraju (legalno, jer tako je postavljena staza) na biciklistickoj stazi nije uputno, pogotovo zbog vozaca koji izlaze iz dvorista. I TO VI ZOVETE UREDJENE BICIKLISTICKE STAZE?!?! (ispricavam se na vikanju, ali nisam se mogao suzdrzati) Primjera gresaka u izradi staza i GLUPOSTI u izradi staza ima gomila, od Vukovarske, ispred Otvorenog ucilista, gdje su obojali stazu koja je puna rupa i rasturenog asfalta jer se tamo voze i parkiraju automobili (kako smijesno izgleda obojani sljunak) pa do 'iskopina' koje ce jednog dana (najcesce za mjesec dana) biti spusteni rubnici, al eto trenutno su samo iskopine i rupe, odlicne za precvikati gumu. Zelite vise bicikli a manje automobila? Sredite te staze, rijesite parking za aute da ne parkiraju na stazama, pocnite kaznjavati (ok, ne vi nego dragi MUP) voznju autom po stazi! Za kraj jos samo jedan primjer. Radi se o raskrscu Slavnoske kod NSB-a. Tamo je u zadnjih pola godine postalo popularno popeti se autom preko rubnika na stazu (i autobusnu stanicu koja je tamo) i prakirati se na stazu. Samo parkiranje na stazu nije toliko problem, jer mjesta tamo ima dosta. Problem je u nacinu na koji ti auti silaze s tog 'parkinga'. Postupak je slijedeci, spuste se po spustenom rubniku kod pjesackog prijelaza, predju AUTOM preko pjesackog prijelaza (ko da su pjesaci), POPNU SE NA PJESACKI OTOK, spuste se na drugoj strani opet na pjesacki prijelaz i tamo cekaju zeleno svjetlo, na samom pjesackom prijelazu. Dakako, ako ima zasmetas (otkud meni ideja da bas taj tren idem s biciklom tuda, kad je to 'njihov put') odmah trube, psuju i (neki) izbore prednost pravilom jaceg. Eto, toliko od mene. Znam da ni automobilisti ne vole bicikliste jer se vozimo sve po svuda, al vjerujte mi, da mogu, na cestu ne bi ni dosao, sve bi se vozio po stazama.

Sch

ODGOVOR NA KOMENTARE

Poštovani,

Prije svega drago mi je vidjeti da nas" ima" i da se vozimo. Hvala na Vašem komentaru i molio bih Vas, ako me možete osobno kontaktirati, ili pošaljite neki broj telefona gdje Vas mogu nazvati. Moj broj telefona je 4921 943. Ja sam javnozdravstveni djelatnik koji ima misiju da:

1. širi svijest o važnosti tjelesne aktivnosti
2. vlastitim primjerom pokušati ponukati što više ljudi da postanu kao Vi i ja, u pogledu > načina > gradskog prijevoza.

Svjestan sam toga da je Zagreb tek na početku biciklističke kulture, a kako je svaki početak težak > treba ga podržati. Baš sam u svom članku to pokušao učiniti. U nadi da ćemo uspostaviti osobni kontakt puno biciklističkih pozdrava, Tomislav Benjak

P.S. Možda ima šanse da nešto napravimo u pogledu boljih uvjeta za bicikliste.

Kontakt:

Tomislav Benjak

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Tel. 091 7976039

e-mail: tomislav.benjak@hzjz.hr